

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний університет «Одеська юридична академія»

**ЄВРОПЕЙСЬКІ ОРІЄНТИРИ РОЗВИТКУ УКРАЇНИ:
НАУКОВО-ПРАКТИЧНИЙ ВИМІР
В УМОВАХ ВОЄННИХ ВИКЛИКІВ**

МАТЕРІАЛИ
Міжнародної науково-практичної конференції

Одеса, 26 квітня 2024 року

Одеса
«Фенікс»
2024

УДК 005.332.2(4):316.42(477)“364”“20”(062.552)
Є 24

*Рекомендовано до друку вченою радою
Національного університету «Одеська юридична академія»
(протокол № 8 від 15.05.2024 р.)*

За загальною редакцією **С. В. Ківалова**

Відповідальний за випуск **М. Р. Аракелян**

Є 24 **Європейські орієнтири розвитку України: науково-практичний вимір в умовах воєнних викликів** : матеріали Міжнар.наук.-практ. конф. (Одеса, 26 квітня 2024 р.) / за заг. ред. С. В. Ківалова. – Одеса : Фенікс, 2024. – 1000 с.
ISBN 978-617-8430-05-4

У збірнику відображено наукові напрацювання вчених, практиків, військовослужбовців у теоретичній та емпіричній площині у сферах філософських основ, загальної теорії та історичних досліджень держави і права, актуальних проблем світових соціально-політичних процесів, соціології та психології в умовах повномасштабного військового вторгнення. Висвітлено питання загроз національній безпеці в їх конституційному вимірі у рамках міжнародного та європейського права, трудового права та права соціального забезпечення, земельного, аграрного та екологічного права, пов'язані з функціонуванням економіки та підприємництва в умовах європейського вибору України. Розглянуто проблеми інформатизації та цифровізації суспільства, захисту інформації та кібербезпеки в умовах військового вторгнення, питання методики викладання іноземних мов, теорії та практики перекладу, проблеми лінгвістики та журналістики. Відображено наукові напрацювання у сферах адміністративного права та процесу, фінансового, морського та митного права, організації та вдосконалення судоустрою, прокуратури, інших правоохоронних органів, адвокатури. Висвітлено питання кримінального права, кримінально-процесуальних аспектів кримінального провадження та кримінологічних особливостей протидії злочинності в умовах воєнного стану, криміналістики, судової експертизи, психології та медицини у забезпеченні судочинства, цивільного та сімейного права, інтелектуальної власності та патентної юстиції, цивільного судочинства, господарського права та процесу. Розглянуто актуальні питання діяльності сучасних бібліотек у закладах вищої освіти, фізичної підготовки здобувачів вищої освіти.

Збірник розраховано на наукових і науково-педагогічних працівників, здобувачів вищої освіти, практичних працівників у сферах юридичної, економічної, соціологічної, політологічної, психологічної, філологічної наук, журналістики та кібербезпеки тощо.

УДК 005.332.2(4):316.42(477)»364»»20»(062.552)

Матеріали видано в авторській редакції

ISBN 978-617-8430-05-4

© НУ «Одеська юридична академія, 2024
© Автори статей, 2024

<i>Єрмоєнко Світлана Василівна</i> ПЕРЕКЛАД АНГЛІЙСЬКИХ ДІЄСЛІВ ГОВОРІННЯ УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ В ХУДОЖНЬОМУ ТЕКСТІ	915
<i>Іванова Наталія Георгіївна</i> МЕТОДИЧНІ НАСТАНОВИ КРЕАТОРІВ САЙТУ VIDEOELE (ПОЧАТКОВИЙ РІВЕНЬ НАВЧАННЯ ІСПАНСЬКОЇ МОВИ ЯК ІНОЗЕМНОЇ)	916
<i>Козак Тетяна Борисівна</i> ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ СЕМАНТИКИ СЛОВА VLAU ‘СИНІЙ, БЛАКИТНИЙ’ У НІМЕЦЬКІЙ МОВІ	919
<i>Марчук Ірина Петрівна</i> ВИКОРИСТАННЯ ЕЛІТНОГО КОНТЕКСТУ В НАВЧАННІ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ СПЕЦІАЛЬНОСТІ 081 ПРАВО	921
<i>Потенко Людмила Олександрівна</i> ІННОВАЦІЙНЕ ВИКОРИСТАННЯ МОБІЛЬНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В ОСВІТІ.	923
<i>Томчаковський Олександр Георгійович</i> НЕВЕРБАЛЬНА КОМУНІКАЦІЯ: АСПЕКТИ ДОСЛІДЖЕННЯ.	925
<i>Тупікова Тетяна Валеріївна</i> ГЕНЕАЛОГІЧНА СПОРІДНЕНІСТЬ GELB I GRÜN	927
<i>Швелідзе Лідія Дмитрівна</i> ІННОВАЦІЙНІ ПІДХОДИ ДО МЕТОДИКИ ВИКЛАДАННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ У КОНТЕКСТІ ПЕРЕКЛАДУ	929
<i>Alexeyev Mykola</i> CLEAR ENGLISH OF LAW: A POSSIBILITY OR A NECESSITY?	931
<i>Ковальова Ксенія Олександрівна</i> КОНЦЕПТ ТЕКСТИЛЬ ЯК КУЛЬТУРОЛОГІЧНА КОНСТАНТА АНГЛОМОВНОЇ КАРТИНИ СВІТУ.	933
<i>Лесневська Катерина Вікторівна</i> СУЧАСНІ ТРЕНДИ У ВИКЛАДАННІ ІНОЗЕМНИХ МОВ	934

СЕКЦІЯ 26. ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ СУЧАСНОЇ ПЕДАГОГІКИ, ЛІНГВІСТИКИ ПРАВА ТА ЗМІ

<i>Мамич Мирослава Володимирівна, Шевченко-Бітенська Олена Валентинівна</i> ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ ТВОРІВ УКРАЇНСЬКИХ ПИСЬМЕННИКІВ	937
<i>Кісельова Анастасія Андріївна, Мамич Мирослава Володимирівна</i> ПЕРСПЕКТИВИ ДОСЛІДЖЕННЯ МЕРЕЖЕВОЇ ЛІТЕРАТУРИ.	939
<i>Назаренко Оксана Миколаївна, Кабанцева Надія Вікторівна</i> АВТОРСЬКИЙ КОМЕНТАР ЯК МЕТАТЕКСТ ІСТОРИЧНОГО РОМАНУ «МАЛЬВИ» РОМАНА ІВАНИЧУКА	941

СЕКЦІЯ 27. ВИКЛИКИ СУЧАСНОЇ ЖУРНАЛІСТИКИ

<i>Колкутіна Вікторія Вікторівна</i> ОПОВІДНА СТРАТЕГІЯ СУЧАСНОГО СТОРІТЕЛІНГУ: ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНИЙ АСПЕКТ	943
<i>Малярєнко Тетяна Анатоліївна</i> ПРОБЛЕМИ І ПЕРСПЕКТИВИ УКРАЇНО-КИТАЙСЬКИХ ЕКОНОМІЧНИХ ВІДНОСИН	945
<i>Скалацька Олена Віталіївна</i> МІЖНАРОДНІ ПОДІЇ В МЕДІЙНИХ ТРЕНДАХ	946
<i>Владишевська Вікторія Вікторівна, Демченко Олександр Петрович</i> ДИПЛОМАТИЧНЕ ЛИСТУВАННЯ ЯК СОЦІАЛЬНО-КОМУНІКАТИВНЕ ЯВИЩЕ	948
<i>Грушевська Юлія Андріївна</i> РОЛЬ ВЛАСНОЇ НАЗВИ У СКЛАДІ РЕКЛАМНОГО ТЕКСТУ	950
<i>Літвінчук Ірина Сергіївна</i> АДАПТАЦІЯ ЗМІ ДО НОВИХ ВИМОГ ЦИФРОВОЇ ЕРИ: ВІД ТРАДИЦІЙНИХ ДО ЦИФРОВИХ	952
<i>Menshykova Zhanna, Menshykova Anastasiia</i> MARKETING COMMUNICATIONS: TRENDS AND PROSPECTS	954
<i>Чубук Олег Леонтійович</i> ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ РОБОТИ РЕДАКЦІЙ ПІСЛЯ РЕЛОКАЦІЇ І ДЕОКУПАЦІЇ	956

СЕКЦІЯ 28. АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ФІЗИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

<i>Барсукова Тетяна Олександрівна, Смолякова Ірина Дмитрівна</i> МОТИВАЦІЯ ДО РУХОВОЇ АКТИВНОСТІ СУЧАСНОЇ СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ	959
<i>Антіпова Жанна Ігорівна, Кучеренко Геннадій Васильович</i> АДАПТИВНЕ ФІЗИЧНЕ ВИХОВАННЯ ЯК СОЦІАЛІЗАЦІЯ ЛЮДЕЙ З ОБМЕЖАНИМИ МОЖЛИВОСТЯМИ	961

5. **Udemy**. На переповненому ринку Udemy зарекомендував себе як провідна платформа електронного навчання з величезною бібліотекою курсів.

Окремої уваги заслуговують також наступні платформи для m-learning [2]:

Coursera. На цій онлайн-платформі розміщено більше 2 тис. курсів із понад 180 спеціалізацій на 4 освітніх рівнях, зареєстровано близько 25 млн. слухачів – тут можна навчатися та отримувати кредити 149 провідних університетів світу, які є партнерами Coursera.

EdEra (Education Era) – освітній проект, що має на меті зробити навчання в Україні якісним і доступним. До кожної лекції (коротких відео, запитань і завдань для кращого засвоєння матеріалу) додається супроводжувачий матеріал – конспект з ілюстраціями та поясненнями.

Iversity – європейський освітній онлайн-ресурс, що від 2011 року спеціалізується на проведенні інтерактивних курсів і лекцій для закладів вищої освіти, а від 2012 року розміщує на своїй платформі відкриті масові онлайн-курси.

Таким чином, цифрові освітні засоби, організація навчальної діяльності, завдання, створені на базі новітніх технологій, поступово стають частиною сучасного освітнього процесу. Мобільні технології успішно інтегруються в інноваційну модель освіти. Застосування мобільних пристроїв у навчальному процесі модернізує традиційне навчання.

Список використаних джерел

1. Горбатюк Л. В., Кравченко Н. В., Алексеева Г. М., Розумна Т. С. Мобільні додатки як засоби формування іншомовної лексичної компетентності студентів нефілологічних спеціальностей. *Інформаційні технології і засоби навчання*. 2019. Т. 74, № 6. С. 150–164. URL: <http://dx.doi.org/10.33407/itlt.v74i6.2529>

2. Платформи для вдосконалення навичок і саморозвитку. URL: <https://mon.gov.ua/ua/news/platformi-dlya-vdoskonalennya-navichok-i-samorozvitku>

3. Сірський Л. Мобільне навчання – це інновація чи добре забуте старе?! URL: <https://kwiga.com/ua/blog/mobilne-navchannya-ce-innovaciya-chi-dobre-zabute-stare>

4. Mobile Learning. URL: <https://www.valamis.com/hub/mobile-learning>

5. Policy Guidelines for Mobile Learning. *UNESCO*. URL: <https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000219641>

Ключові слова: мобільні технології, мобільне навчання, мобільний застосунок, онлайн-платформа.

Keywords: mobile technologies, mobile learning, mobile application, online platform.

Томчаковський Олександр Георгійович

Національний університет «Одеська юридична академія»,

доцент кафедри прикладної лінгвістики, кандидат філологічних наук, доцент

НЕВЕРБАЛЬНА КОМУНІКАЦІЯ: АСПЕКТИ ДОСЛІДЖЕННЯ

Перехід до нової наукової парадигми в лінгвістиці на рубежі ХХ–ХХІ ст., обумовлений залученням до орбіти її вивчення все ширшого кола явищ, пов'язаних з передачею та сприйняттям інформації в сучасному суспільстві, висунув як одне з першочергових завдань всебічне вивчення мови у всьому різноманітті її зв'язків із кодами інших семіотичних систем, зокрема з невербальним кодом.

Невербальна комунікація визначається як систематичний процес обміну інформацією, де знаковою системою можуть бути різноманітні елементи, такі як біологічно обумовлені сигнали поведінки тварин, спрямовані на адаптацію до навколишнього середовища, рухи та вирази обличчя, математичні та комп'ютерні символи, мистецтво, гра та навіть телепатичний зв'язок. У рамках нашого дослідження виходимо зі значно вужчого трактування цього поняття, роз-

глядаючи невербальну комунікацію як систему немовних (не словесних) форм та засобів кодування та передачі інформації, які супроводжують усне або письмове спілкування людей за допомогою мови, іноді повністю або частково замінюючи, уточнюючи, дублюючи вербальне повідомлення. В даний час невербальні засоби письмової комунікації, їх змістовні та прагматичні потенції інтенсивно досліджуються в руслі паралінгвістики як особливого розділу мовознавства, що вивчає невербальні засоби комунікації, їх типи, семіотичну природу, функції, походження, зв'язок із вербальними засобами комунікації [1].

Таким чином, невербальна комунікація – це передача повідомлень або вираження почуттів, думок, чи інших повідомлень без використання словесного мовлення. Дослідження невербальної комунікації у цілому включає в себе ряд аспектів, які можуть бути об'єктом уваги дослідників, а саме: міміка (дослідження виразів обличчя, які відображають емоції та почуття, що включає аналіз різних виразів обличчя та їх вплив на сприйняття іншими людьми), жести та рухи (вивчення рухів тіла, жестів, поз, які можуть передавати інформацію або виражати певні емоції), проксемика (аналіз використання простору, відстані між людьми та взаємодія в певних просторових умовах), використання голосу та інтонації (дослідження тону голосу, гучності, швидкості мовлення та інших аспектів голосової комунікації), етнічні та культурні відмінності (вивчення того, як невербальна комунікація відрізняється в різних культурах та серед представників різних етнічних груп), сприйняття та реакція на невербальні сигнали (дослідження того, як люди сприймають та реагують на невербальні сигнали в різних ситуаціях).

Лінгвістичне вивчення невербальної комунікації включає в себе ряд аспектів, які допомагають розуміти, як невербальні засоби впливають на сприйняття та розуміння мовлення, зокрема, у різножанрових текстах [2].

У публіцистичних текстах співвідношення вербальних і невербальних засобів комунікації є важливим для досягнення бажаного ефекту на аудиторію. Перш за все, слід відзначити використання ілюстрацій та мультимедійних елементів. Додавання фотографій, відео, інфографіки або інших візуальних елементів до тексту підсилює його вплив на читача і допомагає краще зрозуміти надану інформацію. Виділення або підкреслення певних слів, фраз або абзаців за допомогою різних кольорів або шрифтів привертає увагу читача та надає додаткового емоційного забарвлення тексту. Чітке графічне розділення тексту на заголовки та підзаголовки допомагає структурувати інформацію та робить її більш доступною для читача. Загальний принцип співвідношення вербальних і невербальних засобів комунікації в публіцистичних текстах полягає в тому, щоб вони доповнювали один одного та спільно створювали цільовий ефект на аудиторію.

У наукових текстах співвідношення вербальних і невербальних засобів комунікації здійснюється з метою кращого передавання інформації та підвищення розуміння матеріалу читачами. Додавання графіків, діаграм або таблиць до тексту допомагає візуалізувати складну інформацію та зробити її більш зрозумілою для читачів. Використання різних шрифтів, розмірів та кольорів для виділення ключових термінів чи важливої інформації підкреслює їх значення. Включення фотографій або схем до наукового тексту сприяє кращому розумінню дослідження або експерименту, який описується. Важлива інформація може бути представлена у вигляді математичних формул або графіків для підтвердження результатів дослідження. Структурування тексту передбачає чітке поділення тексту на розділи, підзаголовки та абзаци, що допомагає читачам легше орієнтуватися у матеріалі та розуміти логіку викладу [3].

Загальний принцип співвідношення вербальних і невербальних засобів комунікації у наукових текстах полягає в тому, щоб вони доповнювали один одного та спільно створювали чітке та доступне для розуміння повідомлення.

У художніх текстах співвідношення вербальних і невербальних засобів комунікації відіграє важливу роль у створенні атмосфери, передачі емоцій та викликанні різноманітних відчуттів у читачів. Використання живописних описів та образів дозволяє читачеві візуалізувати події та переживання персонажів, поглиблюючи їх сприйняття тексту. Через діалоги автор

може передати характери персонажів, їхні відносини та емоції. Мовленнєві жести можуть допомагати читачеві краще розуміти настрій героїв. У художніх текстах вербальні та невербальні засоби комунікації співпрацюють для створення унікального твору, який здатний вразити, зацікавити та залишити слід у серцях читачів.

Перспективи лінгвістичного аналізу невербальної комунікації вбачаємо у дослідженні впливу культурних відмінностей на невербальну комунікацію, використання різних технологій, таких як штучний інтелект, для аналізу невербальної комунікації може допомогти в автоматизації процесу дослідження та отриманні нових даних, розширення досліджень невербальної комунікації може мати практичний вигляд у різних сферах, включаючи маркетинг, психологію, міжкультурні комунікації, навчання тощо.

Список використаних джерел

1. Колотій Н. В. Формування навичок невербальної комунікації у майбутніх ІТ-фахівців під час проведення презентацій англійською мовою. *Наукові праці*: наук.-метод. журн. ЧДУ ім. П. Могили. 2019. Вип. 311. С. 97–99.
2. Кротік Н. Л. Навчання невербального спілкування на заняттях з англійської мови у вищих навчальних закладах немовних спеціальностей. *Вісник Національної академії Державної прикордонної служби України. Педагогічні науки*. 2010. № 3. С. 95–97.
3. Яхонтова Т. В. Візуальні елементи та їх функціональна роль у текстах сучасних англійських наукових статей. *Вісник ХНУ. Серія РГФ*. 2007. Вип. 772. С. 87–91.

Ключові слова: невербальна комунікація, міміка, проксемика, різножанрові тексти.

Keywords: non-verbal communication, mimicry, proxemics, texts of different genres.

Тупікова Тетяна Валеріївна

Національний університет «Одеська юридична академія»,
доцент кафедри іноземних мов, кандидат філологічних наук, доцент

ГЕНЕАЛОГІЧНА СПОРІДНЕНІСТЬ *GELB* І *GRÜN*

Незважаючи на велику кількість робіт з вивчення проблеми кольоропозначення у різних мовах, у них майже не підіймаються питання зародження словоформ та розвитку їх семантики в ході зміни мови. До теперішнього часу не досліджено найдавнішу номінацію німецьких лексичних одиниць, що позначають колір, не вивчено їх семантику та її зміну в різні періоди розвитку німецької мови.

Діахронічне дослідження кольоропозначення *gelb* ‘жовтий’ дозволяє зазирнути в історичне минуле цієї лексеми німецької мови, вивчити її становлення та розвиток та на основі отриманих даних реконструювати найдавнішу форму та значення.

ЛСВ слова *gelb* ‘жовтий’ у різні періоди розвитку німецької мови

Лексичне значення		
Двн	Свн	нвн
gelo 1) позначення кольору ідентичного кольору золота, вогню, світла.	gel 1) позначення кольору близького до кольору золота, сонця; 2) неколірне значення: символ задрості та злості.	gelb 1) колір властивий лимону, меду; 2) неколірна властивість, ознака предмета: а) негативний емоційний стан людини, її негативні вчинки (часто виступає із grün); б) різноманітні терміни.